

‘Mij dorst’

Preek over Johannes 19:28b

Te lezen: Johannes 19:28-37
28 maart 1975

Het op één na laatste kruiswoord dat Johannes van Jezus vermeldt, is een zeer opmerkelijk woord. ‘Mij dorst’.

Dit is het enige kruiswoord waarin Jezus zich afhankelijk maakt van mensen. In alle andere kruiswoorden waarin Jezus mensen aanspreekt, is hij degene die voor mensen zorgt.

‘Heden zult gij met mij in het paradijs zijn’.

Met dit woord schenkt Jezus de moordenaar aan het kruis naast hem, het paradijs en de gemeenschap met zichzelf.

‘Vader vergeef hen want zij weten niet wat zij doen’. In dit woord schenkt Jezus zijn eigen moordenaars vergeving.

Tegen Maria: ‘Zie uw zoon’. Tegen Johannes: ‘Zie uw moeder’.

‘Mij dorst’. In dit kruiswoord gaat het anders. Hier is Jezus niet de voor anderen zorgende, maar degene die zelf om verzorging vraagt. In dit woord maakt Jezus zich van mensen afhankelijk.

Jezus, die tegen de Samaritaanse vrouw zei: ‘Wie gedronken heeft van het water dat ik hem zal geven, zal geen dorst krijgen in eeuwigheid’ en die op het Loofhuttenfeest gesproken had: ‘Indien iemand dorst heeft, hij kome tot mij en drinke’, heeft nu zelf dorst. Hij die gekomen is om mensen hun dorst te lessen, vraagt nu mensen om hem te drinken te geven. ‘Mij dorst’. Een soldaat doopt een spons in zure wijn, steekt die doordrenkte spons op een stengel en houdt deze Jezus voor de mond. Deze gebeurtenis is niet zomaar een interessant detail. Johannes schrijft dat dit gebeurde ‘opdat de schrift vervuld werd’. Wanneer Jezus aan het kruis de mensen om drinken vraagt, en de mensen geven hem zure wijn te drinken, wordt daarin Psalm 69:22 vervuld, waar wij lezen: ‘zij gaven mij gif tot spijsze, en lieten mij in mijn dorst azijn drinken’. Dit geven mensen Jezus te drinken: zure wijn, azijn, gif. Jezus is door God gezonden om deze drank van mensen te nemen, deze beker te drinken. Wie denkt hierbij niet aan het gebed dat Jezus in de Hof van Gethsemane bad: ‘Vader indien het mogelijk is, laat deze drinkbeker aan mij voorbij gaan.’ Maar in gehoorzaamheid aan de opdracht van zijn Vader heeft Jezus deze beker aan de mond gezet en leeggedronken.

Het lijden en sterven van Jezus was het drinken van een beker die hem door mensen werd aangereikt. Aan het kruis drinkt Jezus wat mensen hem voorhouden:

Hij drinkt de azijn van mijn zonde. De zure drank van mijn opstand tegen God.

Hij neemt het gif tot zich van mijn egoïsme. Van de liefdeloosheid. Van de ontrouw.

Van leugens. Van jaloezie. Denkt u nu eens aan het moment uit uw

levensgeschiedenis waarvoor u zich het diepste schaamt. Wat u doen deed, of zei, of dacht is door Jezus aan het kruis gedronken.

Jezus heeft het ingedronken en in zijn eigen binnenste verwerkt: de haat die in je opkwam tegen je vriendin toen zij er met je vriend vandoor ging. Jezus heeft de beker leeggedronken die mensen elkaar tegen de lippen pressen. De beker van terreur en laaghartige moord. Van het verraad en ontrouw aan elkaar. De beker van wraak en vergelding die de Joden de Arabieren opdringen. Jezus heeft het venijn in zich opgenomen: Het venijn van de stekeligheden en geniepigheden waar een man en vrouw in een ongelukkig huwelijk elkaar het leven bewust mee vergallen.

Jezus heeft het ingedronken en is er aan gestorven: aan die afgunst tussen twee collega's op kantoor; aan het egoïsme van een ouderpaar dat zijn kinderen beschouwt als een struikelblok op hun maatschappelijke ladder; aan de onverzoenlijkheid van die zoon die zijn wrok over een bedorven jeugd niet uit handen wil geven. Jezus heeft het voor zijn eigen rekening genomen, die opmerking tussen twee keurige Nederlanders na het gijzelingsdrama in Assen: 'Ze moesten al die Molukkers tegen de muur zetten!'

Zo rekent Jezus aan het kruis af met zonde, met mijn liefdeloosheid, met het egoïsme waarvan u zich misschien bewust bent, met de leugens in uw leven;

Hij drinkt het gif er uit en sterft er aan. Wat er in uw leven aan afschuwelijks is gepasseerd: u hoeft er niet voor tijd en eeuwigheid aan kapot te gaan. In uw plaats ging Jezus er aan kapot.

Na zijn sterven gebeurt het wonder: Jezus blijkt in zijn dood dezelfde te zijn die zittend bij de Jakobsbron sprak met de Samaritaanse vrouw en haar te drinken gaf. Jezus, die zojuist de mensen te drinken heeft gevraagd, blijkt tenslotte toch degene te zijn die zelf de mensen te drinken geeft. Wanneer Jezus gestorven is, steekt een soldaat hem met een speer in de zij. En, zo vertelt Johannes, 'terstond kwam er water en bloed uit Jezus' zij'. Johannes vertelt hier geen griezelige details. Johannes vermeldt dit ook niet alléén om vast te stellen dat Jezus gestorven is. Net als bij zijn opmerking over de zure wijn heeft zijn opmerking een geestelijke betekenis.

Het water en het bloed dat uit Jezus komt, duiden op het doopwater en op de avondmaalswijn. Johannes heeft een bijzondere hand van schrijven. Hij schrijft niet op bladzij één over het leven van Jezus. En op lijkzijde twee over de inzet van het avondmaal. En op bladzijde drie over Jezus' sterven. Johannes schrijft het één meer in de beschrijving van het ander. Johannes' evangelieverhaal heeft iets van een serie foto's die stuk voor stuk enkele keren zijn belicht. Alleen: Dat zij dubbel zijn belicht stoort niet. Het maakt de voorstelling juist helder.

In de beschrijving van Jezus' sterven licht de viering van het avondmaal mee op: Wanneer een soldaat Jezus in de zij steekt en er komt water en bloed uit, zie je tegelijkertijd een avondmaalsstafel met daarop een beker wijn, en je hoort tegelijkertijd Jezus zeggen: 'Deze beker is het nieuwe verbond in mijn bloed'.

In de beschrijving van Jezus' sterven licht het leven van Jezus mee op:
Wanneer er water en bloed uit Jezus' zij stroomt, hoor je Jezus opnieuw zeggen:
'Indien iemand dorst heeft, hij kome tot mij'.

Jezus heeft gedronken van de zure drank die wij hem boden. Straks om de avondmaalstafel reikt hij ons de beker wijn die spreekt van het bloed dat uit zijn zij vloeide. Hij dronk de beker van uw en mijn zonde leeg. En daarna geeft hij u en mij te drinken van zijn liefde en vergeving. Tijdens de bruiloft te Kana verandert Jezus water in wijn. Op Golgotha gaat Jezus nog een stap verder. Hij verandert de zure wijn die wij schenken in de avondmaalswijn.

U hoeft geen volmaakt christen te zijn om aan het avondmaal deel te nemen. Wanneer u zich geremd voelt door dingen die de afgelopen week gepasseerd zijn, door woorden, door daden, door gedachten misschien:

Laat om deze dingen brood en beker niet voorbijgaan, maar belijdt de Heer deze dingen en neem dan brood en beker.

Hij neemt de zure wijn die u hem schenkt, en schenkt u de avondmaalswijn.

Belijd hem uw zonden. En hij zegt: Neem de beker van mijn vergeving.

Belijd hem uw ontrouw. En hij zegt: Deze beker is het nieuwe verbond dat ik met je gesloten heb. Belijd hem: 'Heer, ik ben onwaardig om aan uw tafel te zitten'.

En hij zegt: Schik aan, want eens zal ik deze beker met u nieuw drinken in het Koninkrijk.

Amen.